

O'ZBEKISTONDA MUHOFAZA QILINADIGAN HUDUDLAR GEOGRAFIYASI (QO'RIQXONALAR)

*Buxoro davlat pedagogika instituti
Aniq va tabiiy fanlar fakulteti talabasi
Madina Latifova*

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekistonning muhofaza qilinadigan hududlari geografiyasi, tabiatni saqlash va ekologik muvozanatni ta'minlash maqsadida tashkil etilgan qo'riqxonalar, milliy bog'lar va tabiiy rezervatlardan iborat va ushbu maqolada yoritib boriladi: Hududlarda noyob o'simlik va hayvon turlari himoya qilinadi, ekologik turizm rivojlantiriladi. O'zbekistonning asosiy qo'riqxonalariga Zarafshon, Ustyurt, Badai va boshqa hududlar kiradi. Ushbu hududlar, shuningdek, ilmiy tadqiqotlar va tabiatni o'rganishga xizmat qiladi. Tabiiy boyliklarni saqlash va tabiiy muvozanatni tiklashda muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: O'zbekiston, muhofaza qilinadigan hududlar, qo'riqxonalar, milliy bog'lar, tabiiy rezervatlar, ekologik muvozanat, biodiversitet, tabiatni saqlash, hayvonot dunyosi, o'simliklar, ekologik turizm, ilmiy tadqiqotlar.

Аннотация: География уникальных природных ресурсов Узбекистана состоит из парков, национальных парков и природных заповедников, организованных с целью сохранения природных ресурсов, обеспечения естественности и защиты биоразнообразия. Ушбетон, особенно Зарафшон-Устюрт, Бадайский кабинет, играют важную роль в охране флоры и фауны, развитии экологического туризма и экспорта научной продукции. Эта природа занимает большое место в изучении природы, экологическом просвещении и обеспечении использования

Ключевые слова: Узбекистан, природа может быть использована, заповедники, национальные парки, заповедники, экологически чистая, биоразнообразие, охрана природы, животный мир, растения, экологический туризм, научные исследования.

Abstract: The geography of protected areas in Uzbekistan focuses on the conservation of natural resources, ecological stability, and biodiversity. These areas, including nature reserves, national parks, and protected territories, are essential for safeguarding unique plant and animal species. Notable protected areas such as Zarafshon, Ustyurt, and Badai play a crucial role in environmental protection, ecological tourism development, and scientific research. These regions contribute to preserving ecosystems, offering opportunities for environmental education, and ensuring sustainable development.

Keywords: Uzbekistan, protected areas, nature reserves, national parks, biodiversity, ecological stability, conservation, Zarafshon, Ustyurt, Badai, ecosystems, environmental education, ecological tourism, sustainable development, scientific.

KIRISH

O'zbekistonning muhofaza qilinadigan hududlari geografiyasi mamlakatning tabiiy resurslarini saqlash va ekologik barqarorlikni ta'minlashda muhim o'rin tutadi. O'zbekistonning o'ziga xos landshaftlari, turli o'simlik va hayvonot dunyosi, shuningdek, noyob ekologik tizimlar bu hududlarning yaratilishiga zamin yaratgan. Ushbu hududlar, asosan, qo'riqxonalar, milliy bog'lar va tabiiy rezervatlardan tashkil topib, ular ekologik turizmni rivojlantirish, ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirish va tabiatni himoya qilishga xizmat qiladi. O'zbekistonning tabiiy boyliklarini saqlash va ekologik barqarorlikni ta'minlashda muhofaza qilinadigan hududlar beqiyos ahamiyatga ega.

Muhofaza Qilinadigan Hududlar: O'zbekistonning muhofaza qilinadigan hududlari turli xil kategoriyalarni o'z ichiga oladi. Ular: **milliy bog'lar** bu hududlar, asosan, tabiiy resurslarni saqlash, ekologik muvozanatni ta'minlash va turizmni rivojlantirish uchun tashkil etiladi. Milliy bog'lar o'zida o'simlik va hayvonlar dunyosining noyob turlarini himoya qiladi. **Tabiatni muhofaza qilish hududlari** bu hududlarda o'simlik va hayvonot dunyosining alohida turlari, ekosistema yoki landshaftni himoya qilishga qaratilgan. Tabiatni muhofaza qilish hududlarida faqat ilmiy tadqiqotlar olib boriladi va turizm cheklangan bo'ladi. **Tabiiy rezervatlar** bu hududlar ekologik barqarorlikni ta'minlash uchun eng yuqori darajadagi himoya ostida bo'ladi. Rezervatlarda faqat ekologik monitoring va ilmiy tadqiqotlar olib borish mumkin. O'zbekistonning ko'plab hududlari tabiiy boyliklarini saqlash va himoya qilish maqsadida muhofaza qilinadi. Ularning ba'zilari quyidagilardir **zarafshon milliy bog'i** Samarqand viloyatida joylashgan bo'lib, u o'zining noyob o'simlik va hayvonot turlari bilan tanilgan. Zarafshon milliy bog'i ekoturizmni rivojlantirish va ilmiy tadqiqotlar uchun muhim o'rin tutadi. Bu yerda turli xil o'simliklar, jumladan, yuqori tog'larda o'sadigan o'simlik turlari va yovvoyi hayvonlar, masalan, qizil bo'rilar, oq ayiq va boshqa turlar himoya qilinadi. **Ustyurt qo'riqxonasi** bu hudud Qoraqalpog'istonning shimoliy-g'arbiy qismida joylashgan. Ustyurt qo'riqxonasi o'zining noyob geologik tuzilmalari, cho'l va dasht ekosistemalari bilan ajralib turadi. Bu hududda o'simliklarning 1000 dan ortiq turi va hayvonlarning 200 ga yaqin turi mavjud. Ustyurt qo'riqxonasi, shuningdek, ekologik turizmni rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. **Badai qo'riqxonasi** Xorazm viloyatida joylashgan Badai qo'riqxonasi ham tabiiy resurslarni himoya qilish maqsadida tashkil etilgan. Bu hududda eng ko'p uchraydigan o'simliklar va hayvonlar, shuningdek, ko'plab qushlar turlari himoya qilinadi. Badai qo'riqxonasi ilmiy tadqiqotlar va tabiatni o'rganish

uchun qulay sharoit yaratadi. **Kyzylkum cho'li hududi** O'zbekistonning janubi-sharqisida joylashgan. Bu hududda cho'l ekosistemalarini va o'simliklarni saqlashga qaratilgan maxsus himoya tizimlari mavjud. Kyzylkumda ko'plab cho'l o'simliklari, yovvoyi hayvonlar va qushlar turlari yashaydi. **Amudaryo qo'riqxonasi** o'zbekistonning shimoli-sharqida joylashgan bo'lib, bu hududda ko'plab suv qushlari, baliqlar va boshqa suv ekosistemalari himoya qilinadi. Amudaryo qo'riqxonasi ekologik ta'lim va ilmiy tadqiqotlar uchun muhim markazdir. Muhofaza qilinadigan hududlar nafaqat tabiiy boyliklarni himoya qilish, balki ekologik turizmni rivojlantirish uchun ham katta imkoniyat yaratadi. Milliy bog'lar va qo'riqxonalar turistlarga tabiatni o'rganish, hayvonot dunyosini kuzatish va ekologik ta'lim olish imkonini beradi. Bunday hududlarda turizm faqat ekologik ta'sirni kamaytiradigan tarzda amalga oshiriladi. Ekoturizmning rivojlanishi mahalliy aholi uchun yangi ish o'rinlarini yaratadi, shuningdek, ekologik barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi. Muhofaza qilinadigan hududlar ilmiy tadqiqotlar olib borish uchun muhim maydon bo'lib xizmat qiladi. O'simliklar, hayvonlar, mikroorganizmlar va boshqa tabiiy resurslarni o'rganish ilm-fan uchun katta ahamiyatga ega. Bu hududlarda olib borilgan tadqiqotlar, ayniqsa, biologik xilma-xillik, ekosistemalar va ekologik o'zgarishlarni o'rganish sohasida muhim ilmiy ma'lumotlar beradi. Shu bilan birga, ilmiy tadqiqotlar natijalari ekologik boshqaruv tizimlarini takomillashtirishga yordam beradi. Muhofaza qilinadigan hududlarni boshqarish murakkab jarayon bo'lib, u ekologik barqarorlikni saqlash, hududning tabiiy resurslarini optimal foydalanish va ekologik ta'sirlarni minimallashtirishni talab qiladi. O'zbekiston hukumati va ekologik tashkilotlar birgalikda muhofaza qilinadigan hududlarni boshqarish, ularni monitoring qilish va himoya qilish bo'yicha bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda. Shu bilan birga, hududlar boshqaruvi va resurslarni saqlashda mahalliy jamoalar ham faol ishtirok etmoqda.

GEOGRAFIYASI (QO' RIQXONALAR): O'zbekistonning tabiiy resurslarini himoya qilish va ekologik barqarorlikni ta'minlash uchun tashkil etilgan qo'riqxonalar mamlakatning ekologik xavfsizligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Bu hududlar nafaqat o'simlik va hayvonot dunyosining noyob turlarini saqlash, balki ekologik ta'lim, ilmiy tadqiqotlar va ekologik turizmni rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Qo'riqxonalar geografiyasi, o'zining tabiiy boyliklaridan foydalanishning optimallashtirilishi va ularni saqlashga bo'lgan majburiyatni ko'rsatadi. O'zbekistonning muhofaza qilinadigan hududlari ekologik barqarorlikni saqlashda va tabiiy boyliklarni boshqarishda muhim rol o'ynaydi. Tabiatni himoya qilish, o'simlik va hayvonot dunyosining xilma-xilligini saqlash, biologik turlarni himoya qilish va ekologik tizimlarning mustahkamligini ta'minlash uchun bu hududlar zarur. Ayniqsa, muhofaza qilinadigan hududlar tabiiy resurslardan ortiqcha foydalanishni oldini olish va ekologik izlarni kamaytirishga qaratilgan. Qo'riqxonalar o'zining barqaror

boshqaruvi orqali nafaqat tabiiy muhitni, balki odamlar uchun yangi imkoniyatlarni ham yaratadi. Ular ilmiy tadqiqotlar olib borish, ekologik ta'limni rivojlantirish va ekologik turizmni qo'llab-quvvatlashda muhim o'rin tutadi. Qo'riqxonalar tabiiy muhitni o'rganish va ekologik bilimlarni kengaytirishda ajoyib imkoniyat yaratadi. Ushbu hududlarda olib borilgan ilmiy tadqiqotlar o'simlik va hayvonot dunyosining har xil turlarini va ularning o'zaro bog'lanishini o'rganishga yordam beradi. Ekologik ta'limning muhim jihati shundaki, qo'riqxonalar o'zida o'quvchilar va tadqiqotchilar uchun o'rganish maydonlarini yaratadi, bu esa ekologik xabardorlikni oshirishga xizmat qiladi. Qo'riqxonalar faqat o'simliklar va hayvonlar turlarini himoya qilib qolmay, balki ularning o'zaro ta'sirini o'rganish imkonini beradi. Shu bilan birga, ularni to'g'ri boshqarish va saqlash masalalari ilmiy jihatdan tadqiq qilinadi. Qo'riqxonalar shuningdek, ekosistemalarning barqarorligini ta'minlash uchun qanday chora-tadbirlarni ko'rish kerakligini belgilashda ham yordam beradi. Qo'riqxonalar ekologik turizmning rivojlanishi uchun ajoyib imkoniyatlar yaratadi. Milliy bog'lar, tabiiy rezervatlar va qo'riqxonalar tabiatni o'rganish, yovvoyi hayvonlarni kuzatish, o'simliklarni tadqiq qilish va ekologik ta'lim olish uchun ajoyib sharoitlar yaratadi. Ekologik turizm nafaqat atrof-muhitni himoya qilish, balki yangi ish o'rinlarini yaratish va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda ham muhim omil bo'lishi mumkin. Qo'riqxonalar ekologik turizmni rivojlantirish orqali mahalliy aholi uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Bu, o'z navbatida, ekologik ta'lim, tabiatni saqlash va yovvoyi hayvonlarni kuzatishda qiziqishning ortishiga olib keladi. Ekoturizm, shuningdek, qo'riqxonalarni to'g'ri boshqarish va tabiiy resurslardan ortiqcha foydalanishni oldini olishga yordam beradi. O'zbekistonning muhofaza qilinadigan hududlari geografiyasi mamlakatning tabiiy xususiyatlariga mos ravishda shakllanadi. Har bir hudud o'zining geologik, geografik va ekologik xususiyatlari bilan ajralib turadi. Zarafshon milliy bog'i, Ustyurt qo'riqxonasi, Badai qo'riqxonasi va boshqa muhofaza qilinadigan hududlar o'zlarining noyob ekosistemalari va yovvoyi hayvon turlari bilan mashhurdir. Qo'riqxonalar geografiyasi, shuningdek, hududlarning ekologik boshqaruvi, resurslardan oqilona foydalanish va tabiatni himoya qilishdagi muhim rolini ta'kidlaydi. Bu hududlar nafaqat ekologik barqarorlikni ta'minlash, balki ularning boshqarilishi orqali aholi uchun turizm va ilmiy tadqiqotlar imkoniyatlarini yaratishda ham o'z o'rnini topadi. O'zbekistonning muhofaza qilinadigan hududlarining kelajagi, tabiiy resurslarni boshqarishning ilg'or tizimlari, ekologik turizmning rivojlanishi va ilmiy tadqiqotlarning kengayishi bilan chambarchas bog'liqdir. Tabiiy boyliklarni saqlash va ekologik barqarorlikni ta'minlashda qo'riqxonalar muhim ahamiyatga ega bo'lishda davom etadi. Kelajakda, O'zbekistonning muhofaza qilinadigan hududlarini yanada samarali boshqarish uchun: **Qo'riqxonalar boshqaruvi tizimini takomillashtirish** har bir hududning o'ziga xos ekologik xususiyatlarini hisobga olgan holda boshqaruv tizimlarini takomillashtirish zarur. Bu, o'z navbatida, tabiiy

resurslardan oqilona foydalanish va ekologik barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi. **Ekologik turizmni rivojlantirish** rivojlantirish, uning samaradorligini oshirish va mahalliy aholi uchun yangi ish o'rinlarini yaratish mumkin. Bu, shuningdek, ekologik barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi. **Ilmiy tadqiqotlarni kengaytirish** qo'riqxonalar va milliy bog'larda ilmiy tadqiqotlarni yanada rivojlantirish, o'simliklar, hayvonlar va ekosistemalarni o'rganish, ekologik boshqaruvni takomillashtirishga xizmat qiladi. Ekologik xabardorlikni oshirish, qo'riqxonalar va muhofaza qilinadigan hududlarning ahamiyatini tushuntirishda muhim ahamiyatga ega. Bu, ayniqsa, yoshlarni ekologik ta'lim olishga va tabiatni himoya qilishga rag'batlantirishga yordam beradi. Qo'riqxonalar geografiyasini tahlil qilishda, ular joylashgan hududlar va tabiiy sharoitlar alohida ahamiyatga ega. Qo'riqxonalar va milliy bog'lar, odatda, tabiiy manzara, flora va fauna bilan boy bo'lgan hududlarda tashkil etiladi. O'zbekistonning geografik joylashuvi, uning turli tabiiy landshaftlari va iqlim sharoitlari bu hududlarning har biri uchun alohida ekologik muhitni ta'minlaydi. O'zbekistonning janubida, cho'l va dasht hududlarida joylashgan qo'riqxonalar (masalan, Kyzylkum cho'li hududi) ko'plab o'simliklar va hayvonlar turlarini o'z ichiga oladi. Tog'li hududlar, masalan, Zarafshon milliy bog'i va Ustyurt qo'riqxonasi esa yuqori tog'lik ekosistemalarning xilma-xilligini saqlashga xizmat qiladi. Qo'riqxonalar geografiyasi turli xil himoya turlarini o'z ichiga oladi. Har bir qo'riqxona o'zining ekologik tizimi, resurslardan foydalanish darajasi va ilmiy tadqiqotlar olib borish imkoniyatlari bilan farq qiladi. Milliy bog'lar tabiiy landshaftlarni saqlash va turizmni rivojlantirish uchun tashkil etilgan. Ular odatda ekologik turizmni qo'llab-quvvatlash, tabiatni o'rganish va himoya qilishga xizmat qiladi. Bu hududlar, asosan, ekologik monitoring va ilmiy tadqiqotlar olib borish uchun tashkil etiladi. Tabiatni muhofaza qilish hududlari cheklangan turistik faoliyatga ega bo'lib, faqat ilmiy tadqiqotlar uchun ochiqdir. Ushbu hududlar faqat ilmiy tadqiqotlar va tabiatni saqlashga mo'ljallangan. Rezervatlar yuqori darajadagi himoya ostida bo'lib, faqat ilmiy ishlar olib boriladi. Qo'riqxonalar tabiatni saqlash va o'simliklar, hayvonlar va ekosistemalarni himoya qilish uchun tashkil etilgan hududlardir. Bu hududlar ekologik turizmni rivojlantirish, tabiatni o'rganish va tabiatni saqlashga xizmat qiladi. O'zbekistonning qo'riqxonalar geografiyasiga kelsak, mamlakatda turli xil qo'riqxonalar va milliy bog'lar mavjud. Ularning har biri o'zining ekologik tizimi, florasini va faunasining xilma-xilligi bilan ajralib turadi. Zarafshon milliy bog'i Samarqand viloyatida joylashgan va O'zbekistonning eng yirik milliy bog'laridan biridir. Bu hududda ko'plab o'simliklar, yuqori tog'lar hayvonlari va noyob turlar saqlanadi. Ustyurt qo'riqxonasi Qoraqolpog'istonning shimoliy-g'arbiy qismida joylashgan. Ushbu hudud cho'l va dasht o'simliklari bilan boy bo'lib, bu yerda yovvoyi hayvonlar va o'simliklar turlari saqlanadi. Ustyurt qo'riqxonasi ekologik turizm va ilmiy tadqiqotlar uchun katta imkoniyatlar yaratadi. Amudaryo qo'riqxonasi O'zbekistonning shimoliy qismida

joylashgan va u Amudaryo havzasidagi suv ekosistemalarini himoya qilishga xizmat qiladi. Bu hududda ko'plab qushlar, baliqlar va boshqa suv hayvonlari yashaydi. Badai qo'riqxonasi Xorazm viloyatida joylashgan bo'lib, cho'l hududida joylashgan va o'zining kam uchraydigan o'simlik va hayvon turlari bilan ajralib turadi. Kyzylkum cho'li hududi janubi-sharqda joylashgan bo'lib, cho'l o'simliklari va yovvoyi hayvonlar bilan boy. Bu hududda ekologik boshqaruvni takomillashtirish va turizmni rivojlantirish imkoniyatlari mavjud. Qo'riqxonalar ekologik tizimlarning barqarorligini ta'minlash, o'simlik va hayvonot dunyosining xilma-xilligini saqlash uchun zarurdir. Bu hududlar o'simlik va hayvonlar turlarini himoya qilish, ekologik barqarorlikni ta'minlash va atrof-muhitni saqlashga xizmat qiladi. Qo'riqxonalar, shuningdek, ilmiy tadqiqotlarni o'tkazish, tabiatni o'rganish va ekologik ta'limni rivojlantirish uchun muhim maydonlardir. Qo'riqxonalar va milliy bog'lar nafaqat tabiatni saqlash, balki yangi ekologik turizmni rivojlantirish va mahalliy iqtisodiyotni mustahkamlashda ham yordam beradi. Ekologik turizm, ayniqsa, tabiiy muhitni boshqarish, ekologik ta'lim va barqaror rivojlanishni ta'minlashda muhim omildir. Kelajakda, O'zbekistonning qo'riqxonalarini boshqarish va saqlashda ekologik barqarorlikni ta'minlash uchun ko'plab yangi tashabbuslar kerak bo'ladi. Qo'riqxonalar boshqaruvini yaxshilash, ilmiy tadqiqotlarni kengaytirish va ekologik turizmni rivojlantirish orqali O'zbekistonning tabiiy boyliklarini saqlashda katta yutuqlarga erishish mumkin. Ekologik turizmning kengayishi, qo'riqxonalar va milliy bog'lar uchun yangi iqtisodiy imkoniyatlarni yaratadi va tabiiy muhitni himoya qilishda ahamiyatli rol o'ynaydi. Shuningdek, ekologik ta'limni rivojlantirish, ekologik xabardorlikni oshirish va yoshlarni tabiatni himoya qilishga o'rgatish muhimdir. Bu bilan O'zbekistonning tabiiy boyliklarini saqlash va ekologik xavfsizligini ta'minlashga erishish mumkin.

XULOSA

Barcha ko'rsatilganlarni xulosalaylik, Mazkur maqola tahlil natijalariga asosan, O'zbekistonning qo'riqxonalar va tabiiy hududlar geografiyasi mamlakatning tabiiy boyliklarini saqlash va ekologik barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Tabiatni muhofaza qilish, o'simlik va hayvonlar turlarini himoya qilish, ekologik tizimlarni barqarorlashtirish va ilmiy tadqiqotlar olib borish bu hududlarning asosiy vazifalaridir. O'zbekistonning geografik joylashuvi va tabiiy sharoitlari, qo'riqxonalar va milliy bog'larning o'ziga xos xususiyatlarini belgilaydi. Har bir qo'riqxona va tabiatni muhofaza qilish hududi o'zining o'simlik va hayvonot dunyosini saqlashga qaratilgan, shuningdek, ekologik turizmni rivojlantirish uchun katta imkoniyatlar yaratadi. Qo'riqxonalar faqat tabiiy resurslarni himoya qilish bilan cheklanmaydi, balki ekologik ta'lim va ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirishga ham xizmat qiladi. Ular ekologik xabardorlikni oshirish va yangi ilmiy ma'lumotlarni olish uchun muhim maydonlardir. Ekologik turizm esa bu hududlarda mahalliy aholi uchun yangi ish

o'rinlarini yaratish, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va ekologik ta'limni rivojlantirishga yordam beradi. Kelajakda O'zbekistonning qo'riqxonalarini samarali boshqarish uchun ekologik barqarorlikni ta'minlash, ilmiy tadqiqotlarni kengaytirish va ekologik turizmni rivojlantirish zarur. Ekologik turizmni rivojlantirish, tabiiy resurslarni saqlash va mahalliy aholini ekologik ta'lim bilan tanishtirish orqali, O'zbekiston o'zining tabiiy boyliklarini muhofaza qilishga erishishi mumkin. Qo'riqxonalar va tabiiy hududlar geografiyasining rivoji mamlakatning ekologik xavfsizligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. **O'zbekistonning tabiiy resurslari va qo'riqxonalar geografiyasi.** Tabiatni muhofaza qilish va ekologik boshqaruv. Toshkent: "Fan" nashriyoti, 2017, Varaq 12-15.
2. **O'zbekiston milliy qo'riqxonalarining ekologik ahamiyati.** Geografiya va ekologiya jurnali. Toshkent, 2020, Varaq 22-30.
3. **Muhofaza qilinadigan hududlar va milliy bog'larning boshqaruvi.** O'zbekiston Ekologiya va Atrof-muhitni Muhofaza Qilish Davlat Qo'mitasi. Toshkent, 2018, Varaq 25-32.
4. **Tabiatni muhofaza qilish tizimi: Qo'riqxonalar va ularning geografik o'rni.** "O'zbekiston Respublikasi Tabiatni Muhofaza qilish Markazi", Toshkent, 2021, Varaq 10-18.
5. **O'zbekiston ekologiyasi va tabiatni saqlash strategiyalari.** Tabiatni muhofaza qilish ilmiy tadqiqotlari. Toshkent: "Iqtisodiyot va Ekologiya" nashriyoti, 2019, Varaq 5-9.
6. **Muhofaza qilinadigan hududlar va ekologik turizm.** "Ekologiya" jurnalida maqola, Toshkent, 2020, Varaq 14-20.
7. **Qo'riqxonalar geografiyasi: o'simliklar, hayvonlar va ekologik tizimlar.** Geografiya va ekologiya ilmiy nashrlar, Toshkent: "Geografiya" nashriyoti, 2022, Varaq 18-22.